

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЭСЕПТӨӨ ПАЛАТАСЫНЫН ОШ
ШААРЫ, ОШ, ЖАЛАЛ-АБАД ЖАНА БАТКЕН ОБЛАСТАРЫ БОЮНЧА
АЙМАКТЫК БӨЛҮМҮ**

**Жалал-Абад областынын Токтогул районунун жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын 2024-жылдын 1-январынан тартып 2024-жылдын 31-декабрына карата мезгил аралыгындагы бюджеттин түзүлүшү, аткарылышына жана муниципалдык ишканаларынын ишмердүүлүгүнө жүргүзүлгөн шайкештик аудиттин жыйынтыгы боюнча
ЖАЛПЫЛОО ОТЧЕТУ**

Аудиттин негизи: Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын 2025-жылга аудитордук иш планы жана Эсептөө палатанын Ош шаары, Ош, Жалал-Абад жана Баткен областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн жетекчисинин 2025-жылдын 27-июнундагы №02-2/120 буйругу.

Аудиттин объектилери:

Токтогул райондук мамлекеттик администрациясы, КР Финансы министрлигинин Токтогул финансы башкармалыгы, Токтогул райондук өнүктүрүү фонду, Токтогул шаардык мэриясы жана мэриясы алдындагы “Ыңгайлуу шарт”, “Суу-Канал” муниципалдык ишканалары, Кетмен-Дөбө, А.Суеркулов, Үч-Терек, Э.Иманалиев, Сары-Камыш жана Толук айыл өкмөттөрү, ошондой эле айыл өкмөттөрү алдындагы муниципалдык ишканалар.

Аудиттин максаты: Токтогул районунун жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын 2024-жылдын 1-январынан тартып 2024-жылдын 31-декабрына карата мезгил аралыгындагы бюджеттеринин түзүлүшү, аткарылышына жана муниципалдык ишканаларынын ишмердүүлүгүнө шайкештик аудит жүргүзүү.

Аудит объектилеринде аудит жүргүзүлгөн мезгил аралыгына карата Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын Ош шаары, Ош, Жалал-Абад жана Баткен областтары боюнча аймактык бөлүмүнүн мамлекеттик инспектору Р.А.Маткаримов (топтун жетекчиси), мамлекеттик инспекторлор: М.А.Султанбеков, Э.Ы.Караев, М.Ы.Дооронбаев, А.У.Исматиллаев, Т.А.Зулуев, А.Ж.Орунбаев, К.Э.Рахмановдор тарабынан жүргүзүлдү. Аудит, Токтогул райондук мамлекеттик администрациясынын башчысы-аким Тюкебаев Акылбек Алиакуновичке жана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Токтогул финансы башкармалыгынын башчысы Болгонбеков Болот Турдуевичке билдирүү менен жүргүзүлдү.

Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасы тарабынан 2022-2023-жылдарга жүргүзүлгөн мурдагы аудиттин жыйынтыгы боюнча берилген жазма буйруктардын аткарылышы боюнча аудит:

Токтогул районунун өз алдынча башкаруу органдарынын 2022-2023-жылдарга жергиликтүү бюджеттеринин түзүлүшү жана аткарылышына, муниципалдык ишканалардын ишмердүүлүгүнө жүргүзүлгөн мурдагы аудиттердин жыйынтыгында жалпысынан **15531,3** миң сомдук каржылык бузуулар аныкталган. Жалпы аныкталган каржы бузуулардын ичинен ордуна коюлууга тийиш болгону **2239,1** миң сом, андан аудиттин жүрүшүндө **504,7** миң сом ордуна коюлган, ордуна коюлбаган калдык сумма **1735,0** миң сомду түзгөн.

Аудиттин жыйынтыгы Кыргыз Республикасынын Эсептөө палатасынын аймактык бөлүмүнүн коллегия отурумунда каралып, аныкталган каржы бузууларды жоюу жана тиешелүү бюджеттерге өндүрүү боюнча чараларды көрүү тууралуу жазма буйруктар Токтогул райондук мамлекеттик администрациясынын башчысы-аким А.А.Тюкебаевдин жана Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Токтогул финансы башкармалыгынын башчысы Б.Т.Болгонбековдун наамдарына келген. Жазма буйрукка жооп иретинде, Токтогул районунун мамлекеттик администрациясынын аппарат жетекчисинин колу коюлган жазма буйруктагы каржы бузууларды четтетүү боюнча иштер жүргүзүлгөндүгү боюнча 2025-жылдын 02-апрелиндеги №27-01-5/111 каты жөнөтүлүп, каржы бузуулар толугу менен ордуна коюлган.

Жалал-Абад облусунун Токтогул району боюнча кыскача маалымат.

Токтогул районунун аймагында 1 шаар 6 айылдык аймак орун алган. Райондун аймагында 31 бюджеттик мекеме бар, анын ичинен: республикалык бюджеттен каржыланганы 24 мекеме, жергиликтүү бюджеттен 7 мекеме каржыланат.

2025-жылдын 1-январына карата Токтогул району боюнча калктын саны 107 707 адамды түзөт. Кожолуктун саны 9 925.

Бюджеттик процесстин мыйзам нормаларына шайкештигине аудит:

Токтогул районунун жергиликтүү бюджетинин киреше жана чыгаша бөлүгүнүн түзүлүшү негизинен, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн «Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык өнүктүрүүнүн орто мөөнөттүү болжолу жөнүндө» токтомдоруна негиз, Токтогул районунун өнүктүрүү Программасынын алкагында, ошондой эле жергиликтүү бюджеттерин түзүү, кароо, бекитүү жана аткаруу процессинде, мамлекеттик финансыны тескөө жаатында келип чыккан укуктук мамилелерди жөнгө салуучу, Кыргыз Республикасынын “Бюджеттик кодексинин”, “Жергиликтүү өз алдынча башкаруу жөнүндөгү”, “Кыргыз Республикасынын 2024-жылга карата республикалык бюджетти жана 2025-2026-жылдарга божомолу” Мыйзамынын 12-беренесинин талаптарына негиз, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына теңдөөчү трансферттерди биринчи кезектеги тартипте коргологон беренелер жана коммуналдык кызмат көрсөтүүлөр боюнча чыгашаларды каржылоого багытталуусу каралган.

Экономикалык көрсөткүчтөр.

2024-жылдын жыйынтыгы боюнча айыл чарбасынын дүң продукциясы 6271341,3 миң сомду түзүп, 2023-жылга салыштырмалуу өндүрүлгөн продукциянын көлөмүнүн өсүшү 5896477,9 миң сомго же болбосо 106,4% аткарылган.

2024-жылдын жыйынтыгы боюнча өнөр-жай продукциясы 271088,2 миң сомго өндүрүлгөн. 2023-жылга салыштырмалуу өндүрүлгөн өнөр-жай продукциясы 108356,5 миң сомго азайып, өсүү темпи 250,2 % түзгөн.

2024-жылдын чекене товар жүгүртүү көлөмү 5797950,4 миң сомду түзгөн. 2023-жылга салыштырмалуу чекене товар жүгүртүүнүн көлөмү 5374239,0 млн. сомго көбөйүп, өсүү темпи 107,9 % камсыздалган.

2024-жылы акы төлөө кызматынын көлөмү 933260,2 миң сомго аткарылган. 2023-жылга салыштырмалуу акы төлөнүүчү кызмат көрсөтүү көлөмү 770458,0 млн. сомго өскөн, же өсүү темпи 121,1 % аткарылган.

2024-жылы капиталдык салымдын көлөмү 2048786,6 миң сомго аткарылган. 2023-жылга салыштырганда капиталдык салымдын көлөмү 3409564,4 миң сомго көбөйүп, өсүү темпи 60,1 % түзгөн

Бюджеттин түзүмүнүн түзүлүшүнүн натыйжалуулугуна анализ.

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлиги тарабынан сунуш кылынган көрсөткүчтөрдүн чегинде, Токтогул районундагы жергиликтүү өзүн-өзү башкаруу органдарынын **2024-жылга карата** жергиликтүү бюджеттеринин жылдык өлчөмү жалпысынан 305603,3 миң сомго бекитилген. Жергиликтүү бюджеттеринин жалпы киреше бөлүгүнүн түзүлүшү негизги төрт бөлүктөн түзүлгөн: салыктык кирешелер, официалдык трансферттер, салыктык эмес кирешелер жана активдер.

а) Салыктык кирешелер (бекитилген жергиликтүү бюджеттин 61,0 % түзөт) өзүнө төмөндөгүлөрдү камтыйт:

- Кыргыз Республикасынын резиденттери-жеке жактардан алынуучу киреше салыгы, жергиликтүү бюджетке жалпы контингенттен 100% чегерилүүсү каралган;
- юридикалык жактардын чакан ишкердик субъекттери үчүн бирдиктүү салыгы, жергиликтүү бюджетке жалпы контингенттен 0 % чегерилүүсү каралган;
- менчик салыгы (мүлк салыгы жана жер салыгы), жергиликтүү бюджетке жалпы контингенттен 100 % чегерилүүсү каралган;

б) Мамлекеттик башкаруу секторунун трансферттери (бекитилген жергиликтүү бюджеттин 25,0% түзөт) өзүнө республикалык бюджеттен берилүүчү тендештирүүчү гранттарды камтыйт.

в) Салыктык эмес кирешелер (бекитилген жергиликтүү бюджеттин 14,0% түзөт) өзүнө төмөндөгүлөрдү камтыйт:

- айыл чарба эмес багыттагы жерлердин ижарасы үчүн акы дайындоо, мамлекеттик айыл-чарба фондунун жерлеринин ижара акысы, айыл четиндеги жайыттардын ижара акы жана муниципалдык менчикте турган жайлардын, имараттардын жана курулмалардын ижара акысы, жергиликтүү бюджетке жалпы контингенттен 100 % өлчөмүндө каралган;

- атайын каражаттар (ыктыярдуу ата-энелердин төлөмү, спонсордук жардам жана КРнын Өкмөтүнүн токтомуна ылайык мектепке чейинки мекемелерге материалдык техникалык базасын чыңдоо үчүн алынуучу акы) атайын эсепке 100,0% кириштелет;

- жер казынасын пайдалануу укугуна лицензияны кармоо үчүн акы 100% өлчөмдү ээлейт.

- г) Активдер (бекитилген жергиликтүү бюджеттин 0,0 %ти түзөт) өзүнө финансылык эмес активдерди сатуудан түшкөн кирешелерди камтыйт.

Бюджеттин киреше жана чыгашаларынын жазылышынын, алардын өзгөрүшүнүн тууралыгына жана мыйзамдуулугуна аудит.

Жергиликтүү бюджеттердин долбоорлору 2016-жылдын 16-майындагы №59 “Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексине” ылайык түзүлгөн.

Жергиликтүү бюджеттердин кийинки жылга долбоорлору ар жыл сайын 1-октябрга чейин кирешелер бөлүгүндө салыктык, салыктык эмес төлөмдөрдүн жана жыйымдардын бардык түрлөрү көрсөтүлүп, ал эми чыгашалар бөлүгү функционалдык жана экономикалык классификациялар боюнча КРнын финансы министрлигине берилет.

Аудитке камтылган мезгилде бюджеттин аткарылышынын жүрүшүндө бюджеттин киреше жана чыгаша бөлүгүнө өзгөртүүлөр жергиликтүү Кеңештердин отурумдарында каралып, тактамалардын негизинде жүргүзүлгөн.

Мындан сырткары, Кеңештердин токтомдорунун негизинде жылдын башында калган каражаттар жана отчеттук мезгилге бюджетти аткаруунун жыйынтыгында кирешелердин чыгымдардан ашыкча аткарылышынын эсебинен кошумча каражаттар бөлүнгөн.

2024-жылдын жергиликтүү бюджеттеринин жалпысы киреше жана чыгаша бөлүгү боюнча 305603,3 миң сомго бекитилген.

Ал эми 2024-жылдын 1-январына калган калдык 32895,8 миң сом, анын ичинен 29598,1 миң сом бюджеттик каражаттар жана 2509,5 миң сом атайын каражаттар жергиликтүү Кеңештердин токтомдорунун негизинде бөлүштүрүлгөн.

2024-жылдын бюджетинин аткарылышынын жүрүшүндө бекитилген бюджеттин киреше жана чыгаша бөлүктөрүнө өзгөртүүлөр киргизилген. Жыйынтыгында жергиликтүү бюджеттер жалпысы 396512,5 миң сомго такталган, анын ичинде атайын каражаттар 44609,9 миң сомго аныкталган.

Жергиликтүү бюджеттердин долбоорлору 2016-жылдын 16-майындагы №59 “Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексине” ылайык түзүлгөн.

Жергиликтүү бюджеттердин кийинки жылга долбоорлору ар жыл сайын 1-октябрга чейин кирешелер бөлүгүндө салыктык, салыктык эмес төлөмдөрдүн жана жыйымдардын бардык түрлөрү көрсөтүлүп, ал эми чыгашалар бөлүгү функционалдык жана экономикалык классификациялар боюнча КРнын финансы миңистрлигине берилет.

Аудитке камтылган мезгилде бюджеттин аткарылышынын жүрүшүндө бюджеттин киреше жана чыгаша бөлүгүнө өзгөртүүлөр жергиликтүү Кеңештердин отурумдарында каралып, тактамалардын негизинде жүргүзүлгөн.

Мындан сырткары Кеңештердин токтомдорунун негизинде жылдын башында калган каражаттар жана отчеттук мезгилге бюджетти аткаруунун жыйынтыгында кирешелердин чыгымдардан ашыкча аткарылышынын эсебинен кошумча каражаттар бөлүнгөн.

Жергиликтүү бюджеттердин божомолунун түзүлүшүнө анализ жана бюджеттин резервтерин аныктоо:

Токтогул району боюнча мамлекеттик салык башкармалыгынын 7-Н формасынын отчетунда **01.01.2025-жылга** төлөнбөгөн негизги салык карыздарынын суммасы 49 638,7 миң сомду түзгөн, анын ичинен:

- киреше салыгы – 618,8 миң сом;
- пайдага салыгы – 572,9 миң сом;
- кошумча нарк салыгы – 984,3 миң сом;
- жер салыгы – 16234,4 миң сом ;
- кыймылсыз мүлккө салыгы – 11,9 миң сом;
- кыймылдуу мүлккө салыгы – 1271,2 миң сом;
- жер казынасын пайдалануудан алынуучу салык – 485,3 миң сом;
- сатуудан алынуучу салыгы – 1895,8 миң сом;
- кошумча нарк салыгы (ЕАЭС) – 24233,7 миң сом;
- башка салыктардан – 3330,4 миң сом.

01.01.2024-жылга салыштырмалуу, 01.01.2025-жылга карата төлөнбөгөн салык боюнча карыздар 24830,9 миң сомго көбөйгөн.

Бюджеттин кирешелер түзүмүнүн бекитилген параметрлерине салыштырмалуу бюджеттин аткарылышына аудит жана анализ.

2024-жылга салыктык кирешелер планы 186434,1 миң сомго такталган. Жылдын жыйынтыгы менен салыктык кирешелердин түшүшү 168961,9 миң сомду түзүп, планга караганда -17472,2 миң сомго аз болгон же 90,6% аткарылган.

Салыктык эмес кирешелер 42820,3 миң сомго такталган. Жыл ичинде салыктык эмес кирешелердин жыйналышы 78716,9 миң сомду түзүп, планга салыштырмалуу 35896,6 миң сомго көп аткарылып, же план 183,8 % түзгөн.

Республикалык бюджеттен бөлүнгөн трансферттердин толук түшүшүнө анализ.

2024-жылы республикалык бюджеттен алынган трансферттердин жалпы суммасы 162318,0 миң сомду түзгөн (жалпы бюджеттин көлөмүнүн 40,9%). Такталган пландын чегинде аткарылган. Анын ичинен:

- теңдештирүүчү грант 74078,7 миң сом;
- республикалык бюджеттен берилүүчү каражаттардын жалпы суммасы 88239,3 миң сом. Андан: Калкты тейлөө кызматкерлери үчүн (делегирование ГРС) 4579,8 миң сом, ыйгарым укуктарды өткөрүп берүү боюнча каржылоолор (статистерге) 4060,0 миң сом жана тоолуу аймактардагы абоненттердин пайдаланган электр энергиясы үчүн компенсацияларга 16401,0 миң сом, Салыктык кирешелердин ордун толтуруу (выпадение налог) 5033,2 миң сом, ген планга 19879,2 миң сом. Айыл, шаарды өнүктүрүүгө 37608,5 миң сом каралган.

Республикалык бюджеттен бөлүнгөн трансферттердин көлөмдөрүнүн туура эсептелишине аудит.

2024-жылга карата республикалык бюджеттен алынган трансферттердин жалпы суммасы 162318,0 миң сомду түзгөн (жалпы бюджеттин көлөмүнүн 40,9%). Такталган пландын чегинде аткарылган. Анын ичинен: республикалык бюджеттен Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2023-жылдын 23-июнундагы №315 “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 17-декабрындагы № 315 "Теңдөөчү трансферттердин көлөмдөрүн аныктоо тартибин бекитүү тууралуу" токтомуна өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу” токтомуна негиз Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин [2023-жылдын 23-июнундагы № 315](#), [2024-жылдын 22-августундагы № 490](#) токтомунун редакциясына ылайык Теңдөөчү трансферттердин көлөмдөрүн аныктоо тартибинин жобосуна ылайык, Токтогул районундагы жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына теңдөөчү трансферттердин эсебинен 162318,0 миң сом акча каражаты бөлүнүп каржыланган жана жогорудагы токтомдун негизинде теңдөөчү трансферттердин көлөмдөрүн аныктоо тартибинин чектеринде эсептелинип берилип, айыл өкмөттөр арасында төмөндөгүдөй көрүнүштө теңдөөчү трансферттердин көлөмдөрүн аныктоо тартибинде эсептөөлөр жүргүзүлгөн. Тактап айтканда, 2024-жылга карата теңдөөчү трансферттердин көлөмдөрүн аныктоо тартибинин жобосуна ылайык, 2024-жылдын кирешесинен 2023-жылдын чыгашасын кемитилет. Ошондой эле, ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган ар бир район боюнча теңдөөчү трансферттердин көлөмдөрүн формула боюнча эсептейт жана ага кошумча жалпы район боюнча 1,15 чейинки түзөтүүчү коэффициентти белгилейт. Мындан сырткары аймактык бөлүмдөр жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары боюнча теңдөөчү трансферттерди бөлүштүрүүдө формула боюнча эсептейт жана ар бир жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы

үчүн өзүнчө 1,20 чейинки өлчөмдөгү түзөтүүчү коэффициентти өз алдынча белгилейт"- деп белгиленген.

№	Айыл өкмөттөрүнүн аталышы	Райондук финансы башкармалыгынын деңгээлинде теңдөөчү грантты эсептөө расчёту					
		2024-жылга карата кирешенин болжолу	2023-жылга карата беки-тилген чыгаша	2024-жылга формула боюнча АО боюнча эсептөө	Коэфф АО 2024-ж (гр 11/8)	Райондук финансы башкармалыгы тарабынан белгиленүүчү акчалай туюнтуудагы айыл өкмөтүнүн коэфф.	Жыйынтыгы (гр 8 +10))
	1	6	7	8	9	10	11
	<i>Токтогул району</i>	111 266,4	178 610,6	67 344,2	11,3	6 772,6	74 078,65
1	Жаны-Жол	26 497,0	28 420,9	1 923,9	1,18	346,3	2 270,20
2	Бел-Алды	4 928,8	10 987,5	6 058,7	1,19	1151,2	7 209,89
	Торкент	12 400,3	26 592,1	14 191,8	1,01	141,9	14 333,72
3	Кетмен-Добо	9 691,0	14 068,5	4 377,5	1,19	840,0	5 217,80
	Чолпон-Ата	10 063,8	18 908,0	8 844,2	1,0	0,0	8 844,20
4	Озгоруш	13 392,0	20 814,0	7 422,0	1,04	296,9	7 718,88
	Ничке-Сай	5 629,5	12 096,6	6 467,1	1,19	1228,7	7 695,85
5	Сары-Камыш	2 401,0	9 041,0	6 640,0	1,19	1261,6	7 901,60
6	Толук	4 529,0	10 933,0	6 404,0	1,19	1216,8	7 620,76
7	Үч-Терек	21 734,0	26 749,0	5 015,0	1,05	250,8	5 265,75

Ошондой эле Токтогул районуна - республикалык бюджеттен максаттуу трансферттер бөлүнүп анын суммасы 88239,3 миң сомду түзүп, анын ичинен: Калкты тейлөө кызматкерлери үчүн (делегиrowание ГРС) 4579,8 миң сом, ыйгарым укуктарды өткөрүп берүү боюнча каржылоолор (статистерге) 4060,0 миң сом жана тоолуу аймактардагы абоненттердин пайдаланган электр энергиясы үчүн компенсацияларга 16401,0 миң сом, Салыктык кирешелердин ордун толтуруу (выпадение налог) 5033,2 миң сомго каржыланган.

Дем берүүчү (үлүштүк) гранттардын каржыланышына жана пайдаланышына аудит.

2024-жыл аралыгында жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан жалпысы 48907,4 миң сомдук долбоорлор дем берүүчү (үлүштүк) гранттардын эсебинен каржыланып, ишке ашырылган. Анын ичинен: республикалык бюджеттен дем берүүчү (үлүштүк) гранттардын эсебинен 31691,2 миң сом, өздүк салымдар 17216,2 миң сом.

Дем берүүчү (үлүштүк) гранттардын сарпталышы айылдык аймактар боюнча алсак: Токтогул шаары боюнча 4 долбоорго 26021,0 миң сом, Кетмен-Дөбө айыл аймагы 2 долбоорго 8497,2 миң сом, Э.Иманалиев айыл аймагы 1 долбоорго 2887,0 миң сом, А.Суеркулов аймагы 1 долбоорго 2927,9 миң сом, Үч-Терек айыл аймагы

1 долбоорго 3752,6 миң сом, Толук айыл аймагы 1 долбоорго 1248,8 миң сом, Сары-Камыш айыл аймагы 1 долбоорго 3512,9 миң сом.

2024-жылга жергиликтүү бюджеттин чыгашаларын аткарылышынын функционалдык түзүлүшүнө аудит.

2024-жылы жергиликтүү бюджеттин чыгаша бөлүгү атайын каражаттарды кошкондо такталган план 327407,7 миң сомду түзгөн. Ал эми кассалык аткарылганы 307514,4 миң сом болуп, такталган планга салыштырмалуу -19993,3 миң сомго аз же 93,9% түзгөн. Мындан тышкары активдер боюнча бюджеттин чыгаша бөлүгүнүн такталган пландары 102000,6 миң сомду түзсө, кассалык аткарылышы 98978,9 миң сом болуп, такталган планга салыштырмалуу -3021,7 миң сомго аз же 97,0 % түзгөн.

Жалпы багыттагы мамлекеттик кызматтар.

Аталган бөлүк боюнча 2024-жылга жергиликтүү бюджеттин чыгымдары 221370,2 миң сомго такталган. Ал эми өздөштүрүлгөн сумма 209423,5 миң сомду түзүп, планга салыштырмалуу 11946,7 миң сомго аз болгон же 94,6% аткарылган. Активдер жана милдеттенмелердин такталган планы 102000,6 миң сом, чыгымдалганы 98978,9 миң сом, же 97,0 % аткарылган.

Экономикалык маселелер.

2024-жыл үчүн ушул бөлүк боюнча такталган план 3272,3 миң сом болсо, бюджеттин чыгымдары 3480,9 миң сом же болбосо 291,4 миң сомго аз чыгымдалып, жеткирилген план 92,3%га аткарылган. Активдер жана милдеттенмелердин такталган планы 230,0 миң сом, чыгымдалганы 230,0 миң сом, же 100,0 % аткарылган.

Эс алуу, маданият жана дин.

2024-жылы бул бөлүк боюнча такталган план 18665,3 миң сом болсо, бюджеттин чыгымдары 17670,9 миң сом же болбосо -994,4 миң сомго аз чыгымдалып, жеткирилген план 94,7% аткарылган. Активдер жана милдеттенмелердин такталган планы 752,3 миң сом, чыгымдалганы 745,5 миң сом, же 99,1 % аткарылган.

Билим берүү.

2024-жыл үчүн бул тармак боюнча такталган план 57405,2 миң сом болсо, бюджеттин чыгымдары 51994,5 миң сом же болбосо -5410,7 миң сомго аз чыгымдалып, жеткирилген план 90,6% аткарылган. Активдер жана милдеттенмелердин такталган планы 14331,3 миң сом, чыгымдалганы 14254,6 миң сом же болбосо 99,5% аткарылган.

Социалдык коргоо.

2024-жылга бул бөлүк боюнча такталган план 26194,7 миң сом болсо, бюджеттин чыгымдары 24994,6 миң сом же болбосо 1250,1 миң сомго аз чыгымдалып, жеткирилген план 95,2% аткарылган.

Кыргыз Республикасынын финансы министрлигинин Токтогул башкармалыгынын казына секторунун функционалдык ишмердүүлүгүн текшерүү.

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Токтогул финансы башкармалыгынын казына секторунун 2024-жылга иш планы түзүлүп, башкармалыктын жетекчиси тарабынан бекитилген. Адистердин функционалдык милдеттери бөлүштүрүлгөн, иш алып баруу боюнча ноемклатуралык иш кагаздары жүргүзүлгөн.

2024-жылы казына сектору тарабынан жалпы 31 бюджеттик мекемелер тейленген. Анын ичинен:

- республикалык бюджеттен каржыланган 24 мекеме-ишканалар. Алар: 75 бюджеттик эсеп, 21 атайын эсеп, 22 депозиттик эсептери жана милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондусунун каражаттары боюнча 6 атайын эсеп, 3 депозиттик эсептер аркылуу тейленген.

- жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жана муниципалдык мекемелердин саны 7. Алар: 103 бюджеттик, 22 атайын жана 12 депозиттик эсептер аркылуу тейленген.

Кирешелердин ар кандай деңгээлдерине чегерилиши күн сайын “АИС Казна бюджет” программасы аркылуу жүргүзүлөт. Түшкөн кирешелер салыктардын түрлөрү боюнча жана кирешелердин бекитилген классификациясынын негизинде “АИС Казна бюджет” программасы аркылуу кирешелердин ээлерине чегерилет. Аудит убагында тандап алуу ыкмасы менен салыктык жана салыктык эмес жыйымдардын, башка кирешелердин бюджеттин ар кандай деңгээлдери боюнча туура чегерилиши текшерилип, мыйзам бузуулар жана каталар аныкталган жок.

Күн сайын чегерилген кирешелер тийиштүү кызматкерлер тарабынан “АИС Казна бюджет” программасы аркылуу иштелип чыгат жана кирешелердин жалпы тутуму райондук салык кызматы менен такталып, салыштырылып, жыйынтыгы берилип турат. Текшерилген мөөнөт аралыгында салык кызматынын жана казына бөлүмүнүн актыларында айырмалар аныкталган жок.

Түшкөн кирешелердин жана алардын бюджеттин ар кандай деңгээлдерине чегерүүсүн так жүргүзүү боюнча учет “АИС Казна бюджет” программасында республикалык бюджеттин “Эсептердин казыналык китеби” (КСК), “Айыл өкмөттөрдүн бюджетинин эсептеринин казыналык китеби (КСК) жана “Такталбаган кирешелердин китеби” (КСК) жүргүзүлөт.

Күн сайын кирешелердин жана чыгашалардын “Жергиликтүү бөлүштүрүлбөгөн” казыналык китеби аркылуу ар бир айыл өкмөтү боюнча учет жүргүзүлөт жана ай сайын алардын калдыктары боюнча салыштырма акты түзүлөт.

Казына бөлүмүндө күн сайын республикалык бюджеттен алынган жана ачылган кредиттер боюнча учет төмөнкү КСКлар аркылуу учет жүргүзүлөт жана ар бир мекемеге “АИС Казна бюджет” программасы аркылуу такташуулар жүргүзүлүп турат. Булар: КСК “ РОК-ЦК” Которуу эсеби, КСК “РОК-РОК” которуу эсеби, бул эсептер боюнча ай сайын Борбордук казыналык менен салыштырма актылары түзүлөт. Текшерүү учурунда максатсыз каржылоо аныкталган жок.

2024-жылга райондун жергиликтүү бюджетти, официалдык трансферттерди эске алуу менен кирешелер боюнча 276536,1 миң сомго пландаштырылып бекитилген, бирок бюджеттин аткарылышында киреше жана чыгашалар бөлүктөрүнө бир нече тактамалар киргизилип, жыйынтыгында отчеттук мезгилге 411846,6 миң сомго такталган. Анын ичинен атайын каражаттар 24570,0 миң сом, теңөөчү трансферттер 74078,7 миң сом, максаттуу трансферттери 108421,6 миң сомду түзгөн. 2024-жылдын башына жергиликтүү бюджеттердеги бюджеттик каражаттардын калдыктарынын жалпы суммасы 29151,2 миң сомду түзгөн.

Жылдын жыйынтыгы менен жергиликтүү бюджеттерге республикалык бюджеттен берилген максаттуу трансферттен пайдаланылбай калган 20182,4 миң сом кайрадан республикалык бюджетке кайтарылып берилген.

Жергиликтүү бюджеттин аткарылышы жөнүндөгү отчету (макет) Башкы китептин эсептери менен дал келет. Чыгыштоолор каржыланган көлөмгө жана экономикалык, функционалдык классификацияларга ылайык жүргүзүлгөн.

2024-жылга жергиликтүү бюджеттин чыгашаларынын бекитилген планы 216611,4 миң сом, такталган планы 285910,3 миң сомду түзүп, кассалык чыгымдар 276266,5 миң сомду түзгөн же план 96,6 % аткарылган, анын ичинен эмгек акыга 112386,2 миң сом каралса, кассалык аткаруу 107468,6 миң сомду түзгөн же 95,6% аткарылган.

Жергиликтүү мекемелердин атайын каражаттарынын такталган планы 36455,8 миң сомду түзүп, кассалык чыгымдоо 30683,9 миң сомду түзгөн же 84,1% аткарылган.

Финансалык эмес активдер боюнча бюджеттик каражаттардын эсебинен чыгашалардын такталган планы 110632,5 миң сомду түзүп, кассалык чыгымдар 88308,8 миң сомду түзгөн же план 79,8 % аткарылган. Атайын каражаттар боюнча финансалык эмес активдердин такталган планы 36455,8 миң сомду түзсө, жыл ичинде чыгымдоолор 30683,9 миң сомду түзгөн же план 84,1 % аткарылган.

2024-жылга которуу эсептердеги маалыматтары келтирилген башкы баланстын маалыматтарына дал келет. Тактап көрсөтсөк:

- Жергиликтүү бюджеттин бюджеттик каражаттардын калдыктары 01.01.2024-жылга 29151,3 миң сомду түзсө, кирешеси 367292,1 миң сомду түзүп, ал эми чыгашасы 365587,4 миң сомду түзүп, жылдын аягына калдык 30856,1 миң сом болгон.

- Республикалык бюджеттин атайын каражаттардын калдыктары 01.01.2024-жылга 8199,5,7 миң сомду түзсө, кирешеси 74564,6 миң сомду түзүп, ал эми чыгашасы 58948,5 миң сомду түзүп, жылдын аягына калдык 23815,5 миң сом болгон. Маалыматтар форма №4 “Атайын каражаттардын чыгым сметаларынын аткарылышы” жөнүндөгү отчет менен далилденет.

- Республикалык каражаттардан милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондусунун каражаттардын калдыктары 01.01.2024-жылга 166,7 миң сомду түзсө, кирешеси 228927,5 миң сомду түзүп, ал эми чыгашасы 228725,1 миң сомду түзүп, жылдын аягына калдык 369,1 миң сом болгон. Маалыматтар форма №4 “Атайын каражаттардын чыгым сметаларынын аткарылышы” жөнүндөгү отчет менен далилденет.

- Жергиликтүү бюджеттин атайын каражаттардын калдыктары 01.01.2024-жылга 2660,8 миң сомду түзсө, кирешеси 43303,2 миң сомду түзүп, ал эми чыгашасы 40840,7 миң сомду түзүп, жылдын аягына калдык 5123,4 миң сом болгон. Маалыматтар форма №4 “Атайын каражаттардын чыгым сметаларынын аткарылышы” жөнүндөгү отчет менен далилденет.

- Республикалык депозиттик ресурстар боюнча 01.01.2024-жылга калдык 1436,3 миң сомду түзгөн, жыл ичинде 6923,1 миң сом каражат кириштелип, 5699,0 миң сом чыгымдалган. 2024-жылдын аягына калдык 2660,4 миң сомду түзөт. Бул маалымат №4 формадагы отчет менен далилденет.

- Жергиликтүү депозиттик каражаттар боюнча: жыл башында калдык 3723,2 миң сом, жыл ичинде 9917,1 миң сом чыгышталып, 8898,7 миң сом чыгымдалган. 01.01.2024-жылга 4741,6 миң сом калган. Маалыматтар форма №4 “Атайын каражаттардын чыгым сметаларынын аткарылышы” жөнүндөгү отчет менен далилденет.

- Республикалык каражаттардан милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондусунун депозиттик каражаттар боюнча: жыл башында калдык 105,0 миң сом,

жыл ичинде 1331,6 миң сом кириштелип, 1397,4 миң сом чыгымдалган. 01.01.2024-жылга калдык 39,2 миң сом. Маалыматтар форма №4 “Атайын каражаттардын чыгым сметаларынын аткарылышы” жөнүндөгү отчет менен далилденет.

(РОК-ЦК) - Б дебет боюнча – 2242536,5 миң сом каржыланган.

Кредит боюнча – 143864,0,6 миң сом.

(РОК-РОК) - Б дебет боюнча – 31140,1 миң сом каржыланган.

Кредит боюнча – 510940,4 миң сом.

(РОК- РОК) - С дебет боюнча – 226389,9 миң сом каржыланган.

Кредит боюнча - 6494,1 миң сом.

Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2009-жылдын 19-мартындагы №47 буйругу менен макулдашылган, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик салык кызматы 19.02.2009-жылдагы №34 буйругу менен бекиткен “Салыктардын ашыкча төлөнгөн жана кайтарылган суммалардын зачету жөнүндөгү” жобонун негизинде 2024-жылы мамлекеттик салык кызматынын Токтогул району боюнча башкармалыгы тарабынан сунушталган Токтогул финансы башкармалыгынын казына сектору аркылуу 112 даана STI-012 формасындагы салыктардын бир түрүнөн башка түрүнө которуулары жүргүзүлгөн, ал эми STI- 013 формасы менен 57 даана салыктар кайтарылган.

2024 - жылдын Башкы китептин жалпыланган балансын текшерүү.

Республикалык бөлүштүрүлгөн бюджеттик каражаттардын кириштелиши 1980940,9 миң сомду, ал эми чыгымдалышы 1980940,9 миң сомду түзгөн, Финансалык эмес активдердин кириштелиши 78901,2 миң сомду, чыгымдалышы 78901,2 миң сомду түзгөн.

Жергиликтүү бөлүштүрүлгөн бюджеттик каражаттардын кириштелиши 276266,5 миң сомду, чыгымдалышы 276266,5 миң сомду түзгөн. Финансалык эмес активдердин кириш-чыгышы 89320,8 миң сомду түзгөн. Бул маалыматтар “форма №2 Жергиликтүү бюджеттердин сметаларынын аткарылышы” жөнүндөгү отчеттор менен аныкталган.

Мамлекеттик салык кызматынын Токтогул району боюнча башкармалыгы менен ай сайын салыштырма актылары жүргүзүлүп, алардын бардык реквизиттери, мөөрлөрү, тиешелүү жетекчилердин жана адистердин колдору коюлган документтери тиркелген.

Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдар менен Кыргыз Республикасынын Финансы Министрлигинин 08.06.2014-жылдагы «Мамлекеттик бюджетти аткарууда казыналык эсептерди ачуу жана финансалык операцияларды жүргүзүүгө уруксат алуу» №84-П буйругу менен бекитилген инструкциясынын 5,7-беренесин колдонуп, казына бөлүмү ачылган кредиттер боюнча функционалдык жана экономикалык классификацияларга ылайык салыштырма актыларын жүргүзүшөт.

Ушул инструкциянын 3,3-беренесин жетекчиликке алып, казына секторунун кызматкерлери эсеп ачуу учурунда бюджеттик мекемелерден тиешелүү документтерди (устав, мамлекеттик каттоо күбөлүгүн, салык кызматында каттоо жана башка) документтерин талап кылып, эсептерди ачышат.

ЖЫЙЫНТЫК:

Токтогул районунун жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын 2024-жылдын 1-январынан тартып 2024-жылдын 31-декабрына карата мезгил аралыгындагы бюджеттин түзүлүшү, аткарылышына жана муниципалдык ишканаларынын ишмердүүлүгүнө жүргүзүлгөн шайкештик аудиттин

жыйынтыгында жалпысынан **3338,3 миң сомдук** каржылык бузуулар аныкталды, ордуна коюлууга тийиш сумма **2831,3** миң сом, андан **1814,4** миң сом ордуна коюлду, ордуна коюлбаган калдык сумма **1016,9** миң сомду түзөт.

Классификатор боюнча:

- **(210305)** Бюджетке милдеттүү төлөмдөрдү чегерилбеши (өз учурунда эмес жана толук эмес чегерүү) **430,0 миң сом**, толук бюджетке ордуна коюлду;
- **(230303)** Кызматкерлердин эмгек акысына жана башка акчалай төлөмдөр боюнча ченемден ашыкча чыгымдар **563,6** миң сом, андан **89,7** миң сом бюджетке ордуна коюлууга тийиш, толук ордуна коюлду;
- **(230305)** ТМБ жана башка чыгымдар боюнча ченемден ашыкча чыгымдар **33,1** миң сом, ордуна коюлууга жатпайт;
- **(230306)** Бузуулардын бул беренесине ТМБ ченемден ашыкча запастары жана эсептешүүлөрдөгү каражаттар боюнча бузуулар **1016,9** миң сом, мекемеге толук ордуна коюлууга тийиш, ордуна коюлган жок;
- **(230402)** Отчеттуу жак катары саналган кызматкерлерге берилген каражаттар боюнча карыздын талап кылынбагандыгы **10,0** миң сом, аудит учурунда бюджетке толук ордуна коюлду;
- **(310104)** Негизги каражаттарды кириштөө тартибин бузуу, негизги каражаттардын жана материалдык эмес активдердин эскиргендигин эсептөөдөгү бузуулар. Белгиленген тартипте кириштелбеген, эсепке алынбаган мүлктүн болушу **1170,5** миң сом, аудит учурунда мекемеге толук ордуна коюлду;
- **(310105)** Мүлктү жана акчалай каражаттардын (*зьян келтирүү, жоготуу, урдоо*) кем чыгуусу **43,8** миң сом, бюджетке толук ордуна коюлду;
- **(410205)** Командировкалык чыгымдарды, жөлөк пулдарды, компенсацияларды ж.б. төлөмдөрдү төлөп берүүгө байланыштуу бузуулар **70,4** миң сом, толук ордуна коюлууга тийиш, андан 66,0 миң сом бюджетке, мекемеге 4,4 миң сом ордуна коюлду.

Аудит объектилери боюнча:

1. Токтогул райондук мамлекеттик администрациясы боюнча (*башчысы - аким Тюмебаев Акылбек Алиакунович, башкы эсепчиси Батырбекова Алтынбүү Шамшиевна*) аудит мамлекеттик инспектор Р.А.Маткаримов тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. КР Өкмөтүнүн 05.02.2019-жылдагы №43 токтомунун 35-пунктунда белгиленгендей жер казынасын пайдалануучулар, жылдын отчеттук мезгилден кийинки айдын 15-февралынан кечиктирбестен, жергиликтүү мамлекеттик администрацияга аткарылган иш жөнүндө ушул жобонун [2-тиркемесине](#) ылайык форма боюнча жылдык отчет берүүгө милдеттүү. Бирок, Токтогул райондук мамлекеттик администрациясы тарабынан күбөлүк алган 6 ишкана жана жеке ишкерлердин ичинен 2 жеке ишкер гана жылдык отчетторун берген. Жылдык отчетторду алуу боюнча Токтогул райондук мамлекеттик администрациясынын тиешелүү кызматкерлери тарабынан көзөмөл жүргүзүлгөн эмес жана иш алып барылбаган.

Сунуштама 1. КР Өкмөтүнүн 2019-жылдын 5-февралындагы №43 токтому менен бекитилген “Кум шагыл аралашмасын жана чопо топурак казып алуу укуктарын мамлекеттик каттоо жөнүндө” Жобонун талаптарына ылайык иш алып барылсын. Аудиттин отчетунда белгиленген 6 ишкана жана жеке ишкерлерге берилген жерлердин (жер казынасынын) мыйзамдуулугун жана аталган ченемдик актыда белгиленген талаптардын (анын ичинде мамлекеттик төөмдөрдүн толук

төлөнүшү, экологиялык талаптардын сакталышы ж.б) аткарылышы толугу менен карадып чыгылсын, токтомдун талаптарын аткармаган ишканаларга, жеке ишкерлерге карата мыйзамдуу чаралар каралсын.

2. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Токтогул финансы башкармалыгы боюнча (жетекчиси Болгонбеков Болот Турдуевич, башкы адиси (эсепчиси) Жээнбекова Жылдыз Сабыровна) аудит мамлекеттик инспектор Р.А.Маткаримов тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудиттин жыйынтыгында, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Токтогул финансы башкармалыгынын 2024-жыл мезгил аралыгындагы иши, баардык негизделген олуттуу аспектеринде тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

3.Токтогул районунун өнүктүрүү фонду боюнча (фонддун байкоочу Кеңешинин төрагасы Тюкебаев Акылбек Алиакунович, башкаруучусу Болгонбеков Болот Турдуевич, эсепчиси Жээнбекова Жылдыз Сабыровна) аудит мамлекеттик инспектор Маткаримов Русланбек Адилбекович тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудиттин жыйынтыгында, Токтогул районунун өнүктүрүү фондунун 2024-жыл мезгил аралыгындагы иши баардык негизделген олуттуу аспектеринде тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

4. Токтогул районунун Токтогул шаардык мэриясы боюнча (шаардын мэри Максутбаев Болот Дыйканович, башкы эсепчиси Сооронбекова Эльнура Сансызбаевна) аудит мамлекеттик инспектор Р.А.Маткаримов тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 25.06.1997-жылдагы №377 “Кыргыз Республикасынын бийик тоолуу жана алыскы зоналарында жашаган жана иштеген адамдарга мамлекеттик колдоо көрсөтүү жөнүндө” токтомунун 2-тиркемесинин талаптары сакталбастан, Токтогул шаардык мэриясынын 5 кызматкеринин айлык акыларына алыскы зонадагы эмгек стаждары үчүн жалпы **82,7 миң сом** ашыкча төлөөлөр жүргүзүлгөндүгү аныкталды. Анын ичинен: айлык акы (2111) беренесинен **70,5 миң сом**, соцфонд (2121) беренесинен **12,2 миң сом**. Тиешелүү кызматкерлер тарабынан жалпы **57,2 миң сом** толугу менен бюджетке өндүрүлдү (**классификатор боюнча коду 230303**).

Сунуштама 1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 25.06.1997-жылдагы №377 “Кыргыз Республикасынын бийик тоолуу жана алыскы зоналарында жашаган жана иштеген адамдарга мамлекеттик колдоо көрсөтүү жөнүндө” токтомунун талаптарын бузуу менен ашыкча төлөөлөргө жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

Аныктама жана корутунду 2. Кыргыз Республикасынын Бюджеттик классификациясынын негизинде чыгашалардын экономикалык классификациясынын коддорун бузуу менен чыгымдалуулар орун алган, тактап айтканда 2024-жылы 2721 “Социалдык жардам боюнча жөлөкпулдар” беренесинен жалпысынан **7941,5 миң сом** жумшалган, анын ичинен **644,4 миң сомдук** каражаттар ар кандай майрамдык иш-чараларга жумшалган. Жогорудагы бюджеттен кеткен чыгымдоолор аудит камтыган мезгил аралыгындагы чыгаша

классификатор кодунун максаттарын бузуу менен чыгымдалган. Анткени, Кыргыз Республикасынын Бюджеттик классификациясынын талаптарында 2215 беренесинин чыгымдалуусунун максаты төмөндөгүдөй көрсөтүлгөн:

- 22154 Башка кызматтарга байланыштуу чыгымдар;
- 22154900 Башка кызмат көрсөтүүлөргө акы төлөөгө байланыштуу башка чыгашалар жаштар иштеринин чегинде социалдык маданий иш чараларды уюштуруу кызматтары.

Сунуштама 2. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 27-сентябрындагы №5-б [буйругуна](#) ылайык, Кыргыз Республикасынын Бюджеттик чыгымдар классификациясынын талаптары так сакталсын, бюджеттик классификациянын коддорун колдонууну бузуу менен чыгымдоолорго жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

Аныктама жана корутунду 3. Мамлекеттик сатып алуулардын веб-порталында 20.05.2024-жылы “Күн нуру” бала бакчасына коопсуздук камераларын сатып алуу жана орнотуу үчүн (240610449381746) 14 даана камера сатып алуу жана орнотуу боюнча тендер жарыяланган. Тиешелүү документтерди текшерүү учурунда мониторинг жүргүзүлгөн эместиги жана сатып алуунун талаптарына видео камеранын модели жана сапаты жөнүндө талаптар көрсөтүлбөгөндүгү аныкталды. Түзүлгөн келишимдин негизинде жеке ишкер Н.Т.Сатыбалдиев менен 190,7 сомго келишим түзүлгөн. Счет- фактуранын негизинде 10 даана камерага 5300 сом (1 даана үчүн) жана 4 даана “Көчө” камера 5900 сомду түзгөн. Бала бакчада аныгында 13 даана камера орнотулган, орнотулган камералардын сапатына күмөн пайда болгондуктан, коопсуздук камералардын баасына мониторинг (*сайттан алып жана базар баалары менен салыштыруунун*) жүргүзүүнүн жыйынтыгында камералардын орточо баасы (базар баасы) 2632,7 сомду түзгөндүгү, же болбосо камералардын баасы 2838 сомго кымбат сатып алынып коюлгандыгы аныкталды.

Жыйынтыгында, орнотулбаган бир камера 5300 сом, орнотуу кызматына 2000 сом, жалпысынан **7,3 миң сом** зыян келтирилген жана 13 орнотулган камерага анык төлөнгөн баасы (камера баасы $10 \cdot 5300$ сом жана $3 \cdot 5900$ сом) 70,7 миң сомду түзгөн, орточо баа менен эсептелгенде 34,2 миң сомду түзгөн, айырмасы **36,5 миң сом** деп эсептелинди, жалпы келтирилген зыянын баасы **43,8 миң сомду** түздү. 2025-жылдын 31-декабрындагы №1 төлөө тапшырмасынын негизинде бюджетке калыбына келтирилди (**классификатор боюнча коду 310105**).

Сунуштама 3. “Күн нуру” бала бакчасына коопсуздук камераларын сатып алуу жана орнотууда, Кыргыз Республикасынын “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” мыйзамынын талаптарын бузууга жол берген жооптуу кызматкердин жоопкерчилиги каралсын.

Аныктама жана корутунду 4. 2024-жылдын 20-апрелинде “Жашыл Мурас” улуттук өнөктүгүнүн алкагында иш чара өткөрүлүп, Токтогул шаары менен Токтогул токой-чарбасынын ортосунда 20.04.2024-жылындагы №46 контракттын негизинде жалпы 3000 даана грек жаңгагы жана өрүк көчөттөрүн сатып алуу үчүн 112000 сомго келишим түзүлүп, анын ичинен Токтогул шаарынын Тегерек участкасынын 3,5га жер аянтына 1200 жаңгак, 500 өрүк көчөттөрү отургузулган. Бирок, көчөттөр убагында суугарылбагандыктан көчөттөрдүн дээрлик 90% куурап калгандыгы аудиттин жүрүшүндө аныкталды. Жогорудагы куурап калган грек жаңгагы $1200 \cdot 60 = 72000$ сом жана өрүк көчөттөрү $500 \cdot 20 = 10000$ сом, жалпысынан 82,0 миң сомду түзөт. Жыйынтыгында “Жашыл Мурас” улуттук өнөктүгүнүн

алкагында көчөт олтургузууга сарпталган **82,0 миң сом**, пландалган максатына жеткен эмес, бюджеттик жоготууга жол берилген.

Сунуштама 4. Токтогул шаарынын Тегерек участкасынын 3,5га жер аянтына отургузулган 1200 жаңгак, 500 өрүк көчөттөрүнүн куурап калуусуна жол берген жооптуу кызматкерлерге, жетекчиликке тийиштүү чаралар көрүлсүн.

5. Токтогул өндүрүштүк-эксплуатациялык “Сууканал” ишканасы боюнча (башчысы Анарбаев Чыныбек, башкы эсепчиси Б.Мыктыбекова) аудит мамлекеттик инспектор М.А.Султанбеков тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 25.06.1997-жылдагы №377 “Кыргыз Республикасынын бийик тоолуу жана алыскы зоналарында жашаган жана иштеген адамдарга мамлекеттик колдоо көрсөтүү жөнүндө” токтомунун 2-тиркемесинин талаптары *туура сакталбай*, “Сууканал” ишканасынын 3 кызматкеринин айлык акыларына алыскы зонадагы эмгек стаждары үчүн жалпы **46,7 миң сом** ашыкча төлөнгөн Анын ичинен: айлык акы (2111) беренесинен **39,9 миң сом**, соцфонд (2121) беренесинен **6,8 миң сом**.

Көрүлгөн чаралардын натыйжасында ашыкча төлөнгөн **32,5 миң сом** тиешелүү кызматкерлердин эсебинен толугу менен бюджетке өндүрүлдү (классификатор боюнча коду **230303**).

Сунуштама 1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 25.06.1997-жылдагы №377 “Кыргыз Республикасынын бийик тоолуу жана алыскы зоналарында жашаган жана иштеген адамдарга мамлекеттик колдоо көрсөтүү жөнүндө” токтомунун талаптарын бузуу менен ашыкча төлөөлөргө жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

Аныктама жана корутунду 2. “Сууканал” ишканасынын киреше бөлүгүнө жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 367, 368-беренелеринин талаптары сакталбай, 2024-жылдын 4 айларында (июнь, октябрь, ноябрь, декабрь) жалпысынан **60,7 миң сомдук** салыктык төлөмдөр толук чегерилбей калгандыгы аныкталды. Толугу менен бюджетке өндүрүлдү (классификатор боюнча коду **210305**).

Сунуштама 2. Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин талаптарына ылайык тиешелүү төлөмдөр өз убагында чегерилип, бюджетке которулсун. Ишкананын бухгалтердик эсепти жүргүзүү бөлүмүнүн тийиштүү жооптуу адистерине чаралар белгиленсин.

6. Токтогул шаардык мэриясынын “Ыңгайлуу шарт” муниципалдык ишканасы боюнча (башчысы Абдылдаев Марс Турарбекович, башкы эсепчиси Белетбекова Жылдыз Белетбековна) аудит мамлекеттик инспектор М.А.Султанбеков тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 197.1-беренесинин жана Кыргыз Республикасынын 2004-жылдын 24-январындагы №8 “Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” Мыйзамынын 2-беренесинин 2.а.-пунктунун талаптарын бузууга жол берилген, тактап айтканда 2024-жыл ичинде жалпысынан **100,2 миң сомдук** төлөмдөр, анын ичинен: киреше салыгына - 14,3 миң сом, камсыздандыруу төгүмдөрүнө (8%, 2%) 85,9 миң сом толук чегерилбей калган. Толугу менен бюджетке өндүрүлдү (классификатор боюнча коду **210305**).

Сунуштама 1. Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 197.1-беренесинин жана Кыргыз Республикасынын 2004-жылдын 24-январындагы №8 “Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” Мыйзамынын 2-беренесинин 2.а.-пунктунун талаптарын бузуу менен милдеттүү төлөмдөрдүн (киреше сагыны жана камсыздандыруу төгүмдөрдү) өз убагында чегерилбей калуусуна жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

7. Кетмен-Дөбө айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча (башчысы Багынбаев Болот Тянианович, социалдык-экономикалык өнүктүрүү бөлүмүнүн башчысы Карымшакова Гулмира Казакбаевна) аудит мамлекеттик инспектор Э.Ы.Караев тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кетмен-Дөбө айыл өкмөтүнүн АЧЖМФ жана өздөштүрүлгөн жерлердин ижара акысы боюнча 2024-жылга ижарачылар менен 1870,1 миң сомго келишим түзүлгөндүгүнө карабастан, 2024-жылдагы АЧЖМФ жерлеринин такталган план көрсөткүчү 830,0 миң сомго такталып, план **1040,1 миң сомго** азайтылгандыгы (1870,1-830,0) аныкталды. Аудит камтыган мезгил аралыгындагы бюджеттик жоготуу (план тапшырманы негизсиз азайтуу) **1040,1 миң сомду** түздү.

Сунуштама 1. АЧЖМФ жерлеринин ижара акысы боюнча жергиликтүү бюджетти бекитүүдө, мурунку жылдын анык түшүүлөрү жана ижарачылар менен түзүлгөн келишимде көрсөтүлгөн анык түшүүлөр, айыл өкмөт башчысы жана финансы-экономика бөлүмүнүн башчысы тарабынан эске алынсын.

Айыл өкмөтүнүн бюджетин пландоодо кемчилдиктерге жол берген тийиштүү адистердин жоопкерчилиги каралсын.

Аныктама жана корутунду 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 «Командировкалык чыгымдарынын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруусунун тартиби жөнүндөгү» токтомунун талаптарын бузуу менен командировкалык чыгымдарды төлөөдө 6 кызматкерге жалпы **10,7 миң сом** ашыкча төлөнгөндүгү аныкталды. Аудиттин жүрүшүндө тиешелүү кызматкерлердин эсебинен бюджетке толук ордуна коюлду (**классификатор боюнча коду 410205**).

Сунуштама 2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-декабрындагы №778 “Иш сапардык чыгымдарынын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруу тартиби жөнүндө” токтомунда бекитилген ченемдер сакталсын, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

Аныктама жана корутунду 3. Кетмен-Дөбө айыл өкмөтүнүн кызматтык автоунаасына күйүүчү майлардын чыгымдалышына жүргүзүлгөн аудитте, 2024-жылга айыл өкмөт башчысынын кызматтык автоунаасына **17,3 миң сомдук** күйүүчү май нормадан ашыкча сарпталгандыгы аныкталды (**классификатор боюнча коду 230305**).

Сунуштама 3. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 30-апрелиндеги №240 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын кызматтык жана нөөмөттүк автотранспортун пайдаланууну тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө” токтомунун талаптары сакталып, нормадан ашыкча чыгымдоолорго жол берилбесин.

Аныктама жана корутунду 4. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобосунун 7-главасынын 3-параграфынын 304-пунктунун талаптары сакталбаган. Тактап айтканда, айыл өкмөтүнүн социалдык масалелер боюнча башкы адиси А.Аманбекованын жоопкерчилигине берилген 10,0 миң сомго бүгүнкү күнгө чейин сарпталган каражат жөнүндө аванстык отчет эсепчиге тапшырылбаган, же болбосо пайдаланылбаган аванстын калдыгы тиешелүү бюджетке кайтарылбаган. Аудиттин жүрүшүндө **10,0** миң сомдук ашыкча пайдалануулар 2025-жылдын 11-июлундагы №365000041 билдирме квитанция менен тиешелүү бюджетке өндүрүлүп, калыбына келтирилди (**классификатор боюнча коду 230402**).

Сунуштама 4. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптарын бузууга жол берилбесин.

8. “Кетмен-Дөбө таза аймак” муниципалдык ишканасы боюнча

(жетекчиси Болотов Алтынбек Болотович, башкы эсепчиси Абдалиев Аксен Досоевич) аудит мамлекеттик инспектор Э.Ы.Караев тарабынан жүргүзүлүдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кыргыз Республикасынын Салык Кодексинин 183-беренесинин жана Кыргыз Республикасынын 2004-жылдын 24-январындагы №8 “Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” мыйзамынын 1 жана 2-беренелеринин талаптарын бузуу менен, 89,8 миң сом киреше салыгы, кызматкерден кармалуучу социалдык төлөмдөр (8-10%) боюнча 101,1 миң сом жана ишкана тарабынан социалдык фондко болгон төлөмдөр 17,25% 174,4 миң сом болуп, жалпы **365,3 миң сомдук** милдеттүү төлөмдөр кармалбай калгандыгы аныкталды. Каржы бузуулар толугу менен бюджетке өндүрүлдү (**классификатор боюнча коду 210305**).

Сунуштама 1. Кыргыз Республикасынын Салык Кодексинин 183-беренесинин жана Кыргыз Республикасынын 2004-жылдын 24-январындагы №8 “Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” мыйзамынын 1 жана 2-беренелеринин талаптарын бузуу менен милдеттүү төлөмдөрдүн өз убагында чегерилбей калуусуна жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

9. А.Суеркулов айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча

(башчысы Жаманкулов Өскөн Эсенкулович, финансы-экономика бөлүмүнүн башчысы Өмүрбаева Барчынай Кадырбековна) аудит М.Ы.Дооронбаев тарабынан жүргүзүлүдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген Жобонун 2-главасынын 4-параграфынын, 6-главасынын 6-параграфынын 184,185,190-абзацтарынын талаптарынын аткарылышына ФЭБ башчы жана материалдык эсепчи тарабынан көзөмөл жүргүзүлгөн эмес. А.Суеркулов айыл өкмөтүнүн 2025-жылдын 01-июлундагы №181 буйругунун негизинде түзүлгөн комиссия тарабынан айыл өкмөттүн балансында турган мекемелердин негизги каражаттарына жана ТМБларына инвентаризация жүргүзүлүп, жыйынтыгында

айыл аймагындагы Ашыралиев орто мектебинен **1170,5 миң сомдук** ашыкча чыгуулар аныкталып, баланска алынды (**классификатор боюнча коду 310104**).

Сунуштама 1. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптарын бузууга, тактап айтканда айыл аймагындагы Ашыралиев орто мектебинен **1170,5 миң сомдук** товардык-материалдык баалуулуктарынын ашыкча чыгуусуна жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

Аныктама жана корутунду 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 26.08.2008-жылдагы №471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө” токтомунун 1-пунктунун талаптарын бузуу менен 2 кызматкердин командировкалык чыгымдарына **22,2 миң сом** ашыкча төлөнгөндүгү (*жол кире чыгымдарына 5,2 миң сом, суткалык чыгымдарга 12,5 миң сом жана жатакана чыгымдарына 4,5 миң сом*) аныкталды. Тиешелүү кызматкерлердин эсебинен бюджетке ордуна коюлду (**классификатор боюнча коду 410205**).

Сунуштама 2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-декабрындагы №778 “Иш сапардык чыгымдарынын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруу тартиби жөнүндө” токтомунда бекитилген ченемдер сакталсын, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

10. А.Суеркулов айыл аймагынын айыл өкмөтүнүн “Торкен Тазалык” муниципалдык ишканасы боюнча (*жетекчиси Өмүркулов Сагынбек Ажекбарович, башкы эсепчиси Сулайманов Дайырбек Таттыбаевич*) аудит М.Ы.Дооронбаев тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. Бухгалтердик эсепти жүргүзүүдө Кыргыз Республикасыны Өкмөтүнүн 2010-жылдын 7-октябрындагы №231 [токтому](#) менен бекитилген “Ишкердик субъекттеринин, коммерциялык эмес уюмдардын (бюджеттик мекемелерди албаганда) бухгалтердик эсебиндеги документтердин жүгүзүлүшү жөнүндө” Жобонун талаптарын бузууга жол берилген. Тактап айтканда, У.Маралбаевдин жоопкерчилигиндеги атайын техникага тетиктерди сатып алуу үчүн жоопкерчиликке берилген **5,1 миң сом** акча каражатынын тастыктоочу документтери жок экендиги аныкталган.

Сунуштама 1. Кыргыз Республикасыны Өкмөтүнүн 2010-жылдын 7-октябрындагы №231 [токтому](#) менен бекитилген “Ишкердик субъекттеринин, коммерциялык эмес уюмдардын (бюджеттик мекемелерди албаганда) бухгалтердик эсебиндеги документтердин жүгүзүлүшү жөнүндө” Жобонун талаптарын бузууга жол берилбесин.

11. Толук айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча (*башчысы А. Асанов, социалдык экономикалык өнүктүрүү бөлүмүнүн башчысы Б. Огонбаева*) аудит мамлекеттик инспектор А. Исматиллаев тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кыргыз Республикасынын 27.10.2021-жылдагы №125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын 30-беренесинин 2-пунктунда белгиленген талаптарды бузуу менен М.Кубанычбек уулу 13.04.2024-жылдагы №20 буйруктун негизинде келишим боюнча айыл башчы кызматына дайындалган, К.Р.Масылбеков

01.04.2024-жылдагы №18 буйруктун негизинде келишим боюнча айыл башчы кызматына дайындалган. Жогоруда аты аталган муниципалдык 2 кызматкер буйруктун негизинде жумуштан бошотулуп, кайра эле башка буйрук менен кызматка дайындалып иштей башташкан. Жыйынтыгында, 2 адамга **134,1 миң сом** иштен кетүү жөлөкпулу негизсиз төлөнүп берилген (**классификатор боюнча коду 230303**).

Сунуштама 1. Эмгек акы жана иштен бошогондугуна байланыштуу иштен кетүү жөлөк пулду төлөөдө, КР Эмгек кодексинин жана Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы № 125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын талаптарын бузууга жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

Аныктама жана корутунду 2. Айыл өкмөтүнүн жергиликтүү бюджетинин киреше бөлүгүн түзүүдө, Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин жана Салыктык эмес кирешелер кодексинин талаптары бузулгандыктан, натыйжада жергиликтүү бюджеттин киреше бөлүгү ижара акы боюнча 290,5 миң сомго аз пландаштырылган.

Сунуштама 2. Айыл өкмөтүнүн жергиликтүү бюджетинин киреше бөлүгүн түзүүдө Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин жана Салыктык эмес кирешелер кодексинин талаптары сакталсын. Айыл өкмөтүнүн бюджетин пландоодо кемчилдиктерге жол берген тийиштүү адистердин жоопкерчилиги каралсын.

12. Толук айыл аймагынын айыл өкмөтүнүн “Толук” муниципалдык муниципалдык ишканасы боюнча (директору *А.Аманов, эсепчиси А.Аскарбекова*) аудит мамлекеттик инспектор А. Исматиллаев тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин Кирешелер бөлүмүнүн талаптарын бузууга жол берилген. Тактап айтканда, Банк эсебинен төлөнгөн 40,0 миң сом кызмат акыдан **4,0** миң сом киреше салыгы кармалып бюджетке төлөнгөн эмес. Бюджетке ордуна коюлду (**классификатор боюнча коду 210305**).

Сунуштама 1. Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин талаптарына ылайык, кызмат акыдан алынуучу киреше салыгын өз убагында бюджетке өндүрүү жагы көзөмөлгө алынсын.

Аныктама жана корутунду 2. Бухгалтердик эсепти жүргүзүүдө, Кыргыз Республикасыны Өкмөтүнүн 2010-жылдын 7-октябрындагы №231 [токтому](#) менен бекитилген «Ишкердик субъекттеринин, коммерциялык эмес уюмдардын (бюджеттик мекемелерди албаганда) бухгалтердик эсебиндеги документтердин жүгүзүлүшү жөнүндө» Жобонун талаптары толук сакталбаган., б.а. бухгалтердик баланс түзүлгөн эмес.

Сунуштама 2. Бухгалтердик эсепти жүргүзүүдө кемчилдиктерге жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

13. Сары-Камыш айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча (башчысы *Байсабаев Асылбек Бараталиевич, финансы экономикалык бөлүмүнүн башчысы Жунусова Лена Ашарбековна*) аудит мамлекеттик инспектор Т.А.Зулуев тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 26.08.2008-жылдагы №471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндөгү” токтомунун 1-пунктунда белгиленген талаптарды бузуу менен айыл өкмөтүнүн 5 кызматкерине жалпы **16,3 миң сом** ашыкча төлөнгөндүгү аныкталды. Бюджетке ордуна коюлду (классификатор боюнча коду 410205).

Сунуштама 1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-декабрындагы №778 “Иш сапардык чыгымдарынын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруу тартиби жөнүндө” токтомунда бекитилген ченемдер сакталсын, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

Аныктама жана корутунду 2. Мамлекеттик айыл-чарба кайра бөлүштүрүү фондусунун жерлерин пайдаланууда, 2024-жылы жалпысынан 375 га жери ижарага берилбей калгандыгына байланыштуу жыл аягына **375,0 миң сомдук** бюджеттик жоготууга жол берилгендиги аныкталды.

Сунуштама 2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2007-жылдын 22-июнундагы №243 токтому менен бекитилген “Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлерин ижарага берүүнү жөнүндө” Жобонун талаптары толук аткарууга алынып, Мамлекеттик айыл-чарба кайра бөлүштүрүү фондусунун 375 га жерин ижарага берүү боюнча чаралар көрүлсүн.

Аныктама жана корутунду 3. Мамлекеттик айыл-чарба жайыт жерлерин пайдаланууда 2024-жылы жайыт жерлери боюнча жалпысынан 351,2 миң сом ижара акы түзгөн, жыл башына ижара акыдан карыз калган эмес, жыл ичинде 284,1 миң сомдук ижара акылары өндүрүлгөн, жыл аягына калган калдык **67,1 миң сомду** түзгөн.

Сунуштама 3. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 30-майындагы №301 “Жайыттарды башкаруу жана пайдалануу чөйрөсүндөгү жөнгө салуу жөнүндө” токтомунун талаптары аткарууга алынып, ижара акыдан өндүрүлбөй калган **67,1 миң сомду** өндүрүү боюнча тийиштүү чаралар көрүлсүн.

14. Үч-Терек айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча (башчысы Омурканов Рамис Токтотемиров, финансы-экономика бөлүмүнүн башчысы Кокоев Курсантбек) аудит мамлекеттик инспектор А.Орунбаев тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2008-жылдын 26-августундагы №471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндө” токтомунун 1-пунктунда белгиленген талаптарды бузуу менен 12 кызматкерге командировкалык чыгымдарды төлөөдө жол кире чыгымдары үчүн жалпы **16,8 миң сом** ашыкча төлөнгөндүгү аныкталды. Бюджетке ордуна коюлду (классификатор боюнча коду 410205).

Сунуштама 1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-декабрындагы №778 “Иш сапардык чыгымдарынын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруу тартиби жөнүндө” токтомунда бекитилген ченемдер сакталсын, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

Аныктама жана корутунду 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 3-ноябрындагы №694 токтому менен бекитилген “Бюджеттик мекемелерди финансылоодо жылдык отчеттор боюнча эсептөөлөрдө товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражатта калдыктарын эсепке алуунун жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө” Нускамага ылайык, айыл өкмөтүндө көмүр боюнча **425,7** миң сомдук **58,3** тонна көмүрдүн ашыкча запасы бар экендиги аныкталды. Формулага ылайык: $102,2 \text{ тонна} / 360 * 120 = 34 \text{ тонна}$, $102,2 - 34 = 68,2 \text{ тонна}$ ($746,0 \text{ м.с.} / 360 * 120 = 248,0 \text{ м.с.}$ $773,7 - 248,0 = 425,7 \text{ миң сом}$). Ордуна коюлган жок (**классификатор боюнча коду 230306**).

Сунуштама 2. Көмүрдү сарптоодо, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 3-ноябрындагы №694 токтому менен бекитилген “Бюджеттик мекемелерди финансылоодо жылдык отчеттор боюнча эсептөөлөрдө товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражатта калдыктарын эсепке алуунун жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө” Нускамага ылайык эсепке алынсын жана 2025-2026-жылдын бюджетинен **425,7 миң сом** кыскартылсын.

Аныктама жана корутунду 3. Жалал-Абад областынын Токтогул районунун Үч-Терек айыл өкмөтүнүн ЖПБ (жайыт пайдалануу бирикмеси) менен “Нарынгидроэнергокурулуш” ачык акционердик коому ортосунда 06.09.2023-жылдагы №71 түзүлгөн Типтүү келишимде көрсөтүлгөн милдеттери бузулгандыгы аныкталды. Тактап айтканда, 1 (бир) жылдык ижара акы төлөмдөрү боюнча Үч-Терек айыл өкмөтү тарабынан Келишимде көрсөтүлгөн милдеттерди аткаруу жагы талап кылынбаган жана **57,6 миң сом** акча-каражаты өндүрүлгөн эмес.

Сунуштама 3. Жалал-Абад областынын Токтогул районунун Үч-Терек айыл өкмөтүнүн ЖПБ (жайыт пайдалануу бирикмесинин) менен “Нарынгидро-энергокурулуш” ачык акционердик коому ортосунда 06.09.2023-жылдагы №71 түзүлгөн Типтүү келишимде көрсөтүлгөн милдеттер аткарууга алынсын, **57,6 миң сом** ижара акы төлөмдөрүн туум менен бирге өндүрүү жагы көзөмөлгө алынсын.

15. Үч-Терек айыл аймагынын айыл өкмөтүнүн “Үч-Терек Таза суу” муниципалдык ишканасы боюнча (директору А.Маленов, эсепчиси А.Сейдалиева) аудит мамлекеттик инспектор А.Орунбаев тарабынан жүргүзүлгөн.

Аныктама жана корутунду 1. 2024-жылга жоопкер жактар менен болгон эсептешүүлөрдү жүргүзгөн учурда жалпысынан болуп **11,5 миң сом** дебитордук карыз менен чыккандыгы аныкталды. Жоопкерчиликти жактар тарабынан алынган акча-каражатка муктаждыкка керектелүүчү материалдар сатып алынып, өз мөөнөтүндө бухгалтерия тарабы менен эсептөөшүүлөр жүргүзүлгөн эмес. Аудит учурунда 10.07.2025-жылдагы төлөө тапшырманын негизинде **11,5 миң сом** ордуна коюлду.

Сунуштама 1. Бухгалтердик эсепти жүргүзүүдө Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчетту жүргүзүү боюнча” Жобосунун талаптары сакталсын.

Аныктама жана корутунду 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 26.08.2008-жылдагы № 471 “Командировкалык чыгымдардын нормаларын белгилөө жана алардын ордун толтуруунун тартиби жөнүндөгү” токтомунун 1-пунктунун талаптарын бузуу менен 3 кызматкердин командировкалык

чыгымдарындагы жол кире чыгымдарына жалпы **4,4 миң сом** ченемден ашыкча төлөнүп берилгендиги аныкталды. Мекемеге толук ордуна коюлду (классификатор боюнча коду 410205).

Сунуштама 2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-декабрындагы №778 “Иш сапардык чыгымдарынын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруу тартиби жөнүндө” токтомунда бекитилген ченемдер сакталсын, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

16. Э.Иманалиев айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча (башчысы Сатаров Муратбек Өкүшович, финансы-экономика бөлүмүнүн башчысы Ажыбекова Наргиза Алмазбековна) аудит мамлекеттик инспектор К.Рахманов тарабынан жүргүзүлдү.

Аныктама жана корутунду 1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2024-жылдын 7-февралындагы №52 “Пилоттук режимде административдик-аймактык реформа жүргүзүү мезгилинде Кыргыз Республикасынын жергиликтүү өз алдынча башкаруусунун аткаруу органдарынын ишин уюштуруу жөнүндө” токтомунун негизинде Э.Иманалиев айыл өкмөтүндө 3 муниципалдык кызматкердин штаты кыскартылган.

Кыргыз Республикасынын Эмгек Кодексинин 86-беренесинде жана Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы № 125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын 30-беренесинин 2-пунктунда белгиленген талаптарды бузуу менен 3 кызматкерге 3 айлык эмгек акы ченеминде **300,1 миң сом** иштен кетүү жөлөк пулу негизсиз төлөнүп берилгендиги аныкталды, анткени алар 25.03.2024-жылы жумуштан бошотулуп, 27.03.2024-жылы келишимдин негизинде жумушка кайра кабыл алынып иштей башташкан (классификатор боюнча коду 230303).

№	Кызматкердин аты-жөнү	Мурдагы ээлеген кызматы	АТРдин негизинде бошотулган буйрук	Кайра контракт. негизде ишке алынган буйрук	Жаны ээлеген кызматы, келишим негизинде	АТРдин негизинде төлөнгөн 3 айлык компен. суммасы (миң сом)	Негизсиз төлөнгөн 1 айлык өлчөм. Компен. миң сом менен
1	Жаныбекова Б	ВУС - кызматкери	25.03.2024-жыл №29	27.03.2024-жыл №36	ВУС-кызматкери	97,1	32,3
2	Керезов М	ВУС-кызматкери	25.03.2024-жыл №29	27.03.2024-жыл №36	ВУС-кызматкери	96,6	32,2
3	Арасулов К	ВУС-кызматкери	25.03.2024-жыл №29	27.03.2024-жыл №36	ВУС-кызматкери	106,4	35,5
	Негизсиз берилген компенсация суммасы					300,1	100,0

Сунуштама 1. Эмгек акы жана иштен бошогондугуна байланыштуу иштен кетүү жөлөк пулду төлөөдө, КР Эмгек кодексинин жана Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы № 125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана

муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын талаптарын бузууга жол берген жооптуу кызматкердин жоопкерчилиги каралсын.

Аныктама жана корутунду 2. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 3-ноябрындагы №694 токтому менен бекитилген “Бюджеттик мекемелерди финансылоодо жылдык отчеттор боюнча эсептөөлөрдө товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражатта калдыктарын эсепке алуунун жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө” Нускаманын талаптарынын сакталышына аудит жүргүзүүдө, айыл өкмөтүндө көмүр боюнча **591,2 мин сомдук** 88,3 тонна көмүрдүн ашыкча запасы бар экендиги аныкталды. Формулага ылайык, $92,6 \text{ тонна} / 360 \times 120 = 30,8 \text{ тонна}$, $119,1 - 30,8 = 88,3 \text{ тонна}$ ($639,4 \text{ м.с.} / 360 \times 120 = 213,1 \text{ м.с.}$ $804,3 - 213,1 = 591,2 \text{ миң сом}$). Ордуна коюлган жок (**классификатор боюнча коду 230306**).

Сунуштама 2. Көмүрдү сарптоодо, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 3-ноябрындагы №694 токтому менен бекитилген “Бюджеттик мекемелерди финансылоодо жылдык отчеттор боюнча эсептөөлөрдө товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражатта калдыктарын эсепке алуунун жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө” Нускамага ылайык эсепке алынсын жана 2025-2026-жылдын бюджетинен **591,2 миң сом** кыскартылсын.

Аныктама жана корутунду 3. Кыргыз Республикасынын 2022-жылдын 30-апрелиндеги №240 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын кызматтык транспорт каражаттарын пайдаланууну тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө” токтомунда белгиленген ченемдер сакталбастан, кызматтык автоунаага **15,8 миң сомдук** 240 литр күйүүчү май белгиленген ченемден ашыкча чыгымдалгандыгы аныкталды (**классификатор боюнча коду 230305**).

Сунуштама 3. Кызматтык автоунаага күйүүчү майды сарптоо, Кыргыз Республикасынын 2022-жылдын 30-апрелиндеги №240 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын кызматтык транспорт каражаттарын пайдаланууну тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө” токтомунда белгиленген ченемдин чегинде жүргүзүлсүн.

Аныктама жана корутунду 4. КР Эсептөө палатасынын мамлекеттик инспектору М.Полотов тарабынан жүргүзүлгөн аудиттин жыйынтыгында 2017-жылдан 2023-жылга чейинки КБФнын жерлеринин ижара акыларынан 123,9 миң сом өндүрүлбөй калгандыгы аныкталган. Аудиттин жыйынтыгы менен, жылдан-жылга өтүүчү дебитордук карыздарды өндүрүү боюнча айыл өкмөттүн жетекчилигине жазма буйрук жиберилген. Азыркы мезгилде 117,6 миң сомдук карыздар ижара ээлеринен төлөнбөй келет. Айыл өкмөттүн жетекчилиги тарабынан КР Эсептөө палатасынын жазма буйруктары аткарылган эмес. Аудит мезгилинде жер адиси Э.Ажыкулов жана мурунку жер адиси Ж.Өскөнбаевдер, аба ырайы катаал болгондугунан жана алыскы жерлерге суу барбай калган себептүү тушум албай калгандыктан, ижарачылар төлөй албай жатышкандыгын билдирет. Айыл өкмөтүнүн жетекчилиги, жооптуу кызматкерлери тарабынан 117,6 миң сомдук карыздарды өндүрүү, зарыл болсо сотко, укук коргоо органдарына берүү, же болбосо жүйөөлүү себептер болсо айылдык Кенештин чечими менен жеңилдик берүү иштери аткарылган эмес.

Сунуштама 4. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2007-жылдын 22-июнундагы №243 токтомунун негизинде кайра бөлүштүрүү фондунун жерлеринин ижара акы төлөмдөрүн өз убагында өндүрүү боюнча чаралар көрүлсүн.

Аныктама жана корутунду 5. 2008-жылдын 06-июнунда Кызыл-Өзгөрүш айылдык Кенешинин кезектүү II-сессиясынын №2/4-токтому менен (*Кызыл өзгөрүш айыл өкмөтүнүн 2002-жылдын 21-июлундагы №164-буйрукту эске алуу менен*) Бел участкасындагы бак (аянты көрсөтүлбөгөн) Өзгөрүш айылынын тургуну Садырбаев Шайымбетке көп жылдык мөөнөткө ижарага берүү чечими кабыл алынган, бактын ижара акысы бир жылга 1125 сомго бекитилген.

Аталган токтомдун негизинде, 2008-жылдын 10-июнунда Кызыл-Өзгөрүш айыл өкмөтүнүн башчысы Ж.Ысрайылов менен Кызыл-Өзгөрүш айыл өкмөтүнүн тургуну Ш.Садырбаев ортосунда №10 типтүү келишим түзүлгөн. Келишимдин шарттарына ылайык, аянты 2,5га болгон көп жылдык бак 49 жылга ижарага берилип, бирдиктүү мамлекеттик реестрдин Токтогул райондук жерге жайгаштыруу жана кыймылсыз мүлккө укуктарды каттоо башкармасында 2,5га жер, 2008-жылы 10-июнунда системалык каттоо менен катталган. Жер участогун убактылуу пайдалануу укугуна №039117 кубөлук берилген.

Ижара келишиминин шарттарына ылайык, 2,5га бак үчүн жылына 1125 сомдон ижара акы белгиленгенине карабастан, ижарачы Ш.Садырбаев тарабынан 2008-жылдан (*келишим түзүлгөн күндөн баштап*) 2025-жылга чейин (*азыркы мезгилге*) бактын ижара акысына бир сом да төлөгөн эмес, жалпы **19,1 миң сом** төлөнгөн эмес.

Сунуштама 5. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2007-жылдагы 22-июнундагы №243 токтомунун негизинде кайра бөлүштүрүү фондунун жерлеринин ижара акысы өз убагында төлөнүүсү көзөмөлгө алынсын.

17. Э.Иманалиев айыл аймагынын айыл өкмөтүндөгү “Жаңы-Доор” муниципалдык ишканасы боюнча (директору А.Маленов, эсепчиси А.Сейдалиева) аудит мамлекеттик инспектор К.Рахманов тарабынан жүргүзүлдү.

Шайкештик аудиттин жыйынтыгында, “Жаңы-Доор” муниципалдык ишканасынын 2024-жыл мезгил аралыгындагы иши баардык негизделген олуттуу аспектеринде тиешелүү мыйзамдарга жана жөнгө салуучу ченемдерге ылайык келгендиги аныкталды.

СУНУШ:

1. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында, бюджеттик мекеме уюмдарында жана чарбалык ишканаларында жүргүзүлгөн шайкештик аудиттердин жыйынтыктары жергиликтүү Кенештердин катышуусунда талкуулансын. Ошондой эле аныкталган каржы бузууларды толук жоюу жана мындан ары жол бербөө боюнча тиешелүү чаралар көрүлсүн.

1. Токтогул райондук мамлекеттик администрациясы боюнча:

1.1. КР Өкмөтүнүн 2019-жылдын 5-февралындагы №43 токтому менен бекитилген “Кум шагыл аралашмасын жана чопо топурак казып алуу укуктарын мамлекеттик каттоо жөнүндө” Жобонун талаптарына ылайык иш алып барылсын. Аудиттин отчетунда белгиленген 6 ишкана жана жеке ишкерлерге берилген жерлердин (жер казынасынын) мыйзамдуулугун жана аталган ченемдик актыда белгиленген талаптардын (анын ичинде мамлекеттик төөмдөрдүн толук төлөнүшү,

экологиялык талаптардын сакталышы ж.б) аткарылышы толу карадып чыгылсын, токтомдун талаптарын аткарбаган ишканаларга, жеке ишкерлерге карата мыйзамдуу чаралар каралсын.

2. Токтогул районунун Токтогул шаардык мэриясы боюнча:

2.1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 25.06.1997-жылдагы №377 “Кыргыз Республикасынын бийик тоолуу жана алыскы зоналарында жашаган жана иштеген адамдарга мамлекеттик колдоо көрсөтүү жөнүндө” токтомунун талаптарын бузуу менен ашыкча төлөөлөргө жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

2.2. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2023-жылдын 27-сентябрындагы № 5-б [буйругуна](#) ылайык, Кыргыз Республикасынын Бюджеттик чыгымдар классификациясынын талаптары так сакталсын, бюджеттик классификациянын коддорун колдонууну бузуу менен чыгымдоолорго жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

2.3. “Күн нуру” бала бакчасына коопсуздук камераларын сатып алуу жана орнотууда, *Кыргыз Республикасынын* “Мамлекеттик сатып алуулар жөнүндө” мыйзамынын талаптарын бузууга жол берген жооптуу кызматкердин жоопкерчилиги каралсын.

2.4. Токтогул шаарынын Тегерек участкасынын 3,5га жер аянтына отургузулган 1200 жаңгак, 500 өрүк көчөттөрүнүн куурап калуусуна жол берген жооптуу кызматкерлерге, жетекчиликке тийиштүү чаралар көрүлсүн.

3. Токтогул өндүрүштүк-эксплуатациялык “Сууканал” ишканасы боюнча:

3.1. *Кыргыз Республикасынын* өкмөтүнүн 25.06.1997-жылдагы №377 “Кыргыз Республикасынын бийик тоолуу жана алыскы зоналарында жашаган жана иштеген адамдарга мамлекеттик колдоо көрсөтүү жөнүндө” токтомунун талаптарын бузуу менен ашыкча төлөөлөргө жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

3.2. Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин талаптарына ылайык тиешелүү төлөмдөр өз убагында чегерилип, бюджетке которулсун. Ишкананын бухгалтердик эсепти жүргүзүү бөлүмүнүн тийиштүү жооптуу адистерине чаралар белгиленсин.

4. Токтогул шаардык мэриясынын “Ыңгайлуу шарт” муниципалдык ишканасы боюнча:

4.1. *Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 197.1-беренесинин жана Кыргыз Республикасынын 2004-жылдын 24-январындагы №8 “Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” Мыйзамынын 2-беренесинин 2.а.-пунктунун талаптарын бузуу менен милдеттүү төлөмдөрдүн (киреше сагыны жана камсыздандыруу төгүмдөрдү) өз убагында чегерилбей калуусуна жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.*

5. Кетмен-Дөбө айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча:

5.1. АЧЖМФ жерлеринин ижара акысы боюнча жергиликтүү бюджетти бекитүүдө, мурунку жылдын анык түшүүлөрү жана ижарачылар менен түзүлгөн келишимде көрсөтүлгөн анык түшүүлөр, айыл өкмөт башчысы жана финансы-экономика бөлүмүнүн башчысы тарабынан эске алынсын.

Айыл өкмөтүнүн бюджетин пландоодо кемчилдиктерге жол берген тийиштүү адистердин жоопкерчилиги каралсын.

5.2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-декабрындагы №778 “Иш сапардык чыгымдарынын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруу тартиби жөнүндө” токтомунда бекитилген ченемдер сакталсын, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

5.3. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 30-апрелиндеги №240 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын кызматтык жана нөөмөттүк автотранспортун пайдаланууну тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө” токтомунун талаптары сакталып, нормадан ашыкча чыгымдоолорго жол берилбесин.

5.4. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптарын бузууга жол берилбесин.

6. “Кетмен-Дөбө таза аймак” муниципалдык ишканасы боюнча:

6.1. Кыргыз Республикасынын Салык Кодексинин 183-беренесинин жана Кыргыз Республикасынын 2004-жылдын 24-январындагы №8 “Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” мыйзамынын 1 жана 2-беренелеринин талаптарын бузуу менен милдеттүү төлөмдөрдүн өз убагында чегерилбей калуусуна жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

7. А.Суеркулов айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча:

7.1. Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы №1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунун уюмдары тарабынан бухгалтердик эсепти уюштуруу жана жүргүзүү боюнча” Жобонун талаптарын бузууга, тактап айтканда айыл аймагындагы Ашыралиев орто мектебинен 1170,5 миң сомдук товардык-материалдык баалуулуктарынын ашыкча чыгуусуна жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

7.2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-декабрындагы №778 “Иш сапардык чыгымдарынын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруу тартиби жөнүндө” токтомунда бекитилген ченемдер сакталсын, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

8. А.Суеркулов айыл аймагынын айыл өкмөтүнүн “Торкен Тазалык” муниципалдык ишканасы боюнча:

8.1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2010-жылдын 7-октябрындагы №231 [токтому](#) менен бекитилген “Ишкердик субъекттеринин, коммерциялык эмес уюмдардын (бюджеттик мекемелерди албаганда) бухгалтердик эсебиндеги документтердин жүгүзүлүшү жөнүндө” Жобонун талаптарын бузууга жол берилбесин.

9. Толук айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча:

9.1. Эмгек акы жана иштен бошогондугуна байланыштуу иштен кетүү жөлөк пулду төлөөдө, КР Эмгек кодексинин жана Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы № 125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын талаптарын бузууга жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

9.2. Айыл өкмөтүнүн жергиликтүү бюджетинин киреше бөлүгүн түзүүдө Кыргыз Республикасынын Бюджеттик кодексинин жана Салыктык эмес кирешелер кодексинин талаптары сакталсын. Айыл өкмөтүнүн бюджетин пландоодо кемчилдиктерге жол берген тийиштүү адистердин жоопкерчилиги каралсын.

10. Толук айыл өкмөтүнүн “Толук” муниципалдык муниципалдык ишканасы боюнча:

10.1. Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин талаптарына ылайык, кызмат акыдан алынуучу киреше салыгын өз убагында бюджетке өндүрүү жагы көзөмөлгө алынсын.

10.2. Бухгалтердик эсепти жүргүзүүдө кемчилдиктерге жол берген жооптуу кызматкерге тартип жоопкерчилиги берилсин.

11. Сары-Камыш айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча:

11.1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-декабрындагы №778 “Иш сапардык чыгымдарынын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруу тартиби жөнүндө” токтомунда бекитилген ченемдер сакталсын, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

11.2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2007-жылдын 22-июнундагы №243 токтому менен бекитилген “Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлерин ижарага берүүнү жөнүндө” Жобонун талаптары толук аткарууга алынып, Мамлекеттик айыл-чарба кайра бөлүштүрүү фондусунун 375 га жерин ижарага берүү боюнча чаралар көрүлсүн.

11.3. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 30-майындагы №301 “Жайыттарды башкаруу жана пайдалануу чөйрөсүндөгү жөнгө салуу жөнүндө” токтомунун талаптары аткарууга алынып, ижара акыдан өндүрүлбөй калган **67,1 миң сомду** өндүрүү боюнча тийиштүү чаралар көрүлсүн.

12. Үч-Терек айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча:

12.1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-декабрындагы №778 “Иш сапардык чыгымдарынын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруу тартиби жөнүндө” токтомунда бекитилген ченемдер сакталсын, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

12.2. Көмүрдү сарптоодо, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 3-ноябрындагы №694 токтому менен бекитилген “Бюджеттик мекемелерди финансылоодо жылдык отчеттор боюнча эсептөөлөрдө товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражатта калдыктарын эсепке алуунун жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө” Нускамага ылайык эсепке алынсын жана 2025-2026-жылдын бюджетинен **425,7 миң сом** кыскартылсын.

12.3. Жалал-Абад областынын Токтогул районунун Үч-Терек айыл өкмөтүнүн ЖПБ (жайыт пайдалануу бирикмесинин) менен “Нарынгидро-энергокурулуш” ачык акционердик коому ортосунда 06.09.2023-жылдагы №71 түзүлгөн Типтүү келишимде көрсөтүлгөн милдеттер аткарууга алынсын, **57,6 миң сом** ижара акы төлөмдөрүн туум менен бирге өндүрүү жагы көзөмөлгө алынсын.

13. Үч-Терек айыл аймагынын айыл өкмөтүнүн Үч-Терек Таза суу муниципалдык ишканасы боюнча;

13.1. Бухгалтердик эсепти жүргүзүүдө Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин 2024-жылдын 22-январындагы № 1-Б буйругу менен бекитилген “Мамлекеттик башкаруу секторунда бухгалтердик эсепти жана финансылык отчетту жүргүзүү боюнча” Жобосунун талаптары сакталсын.

13.2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2025-жылдын 4-декабрындагы №778 “Иш сапардык чыгымдарынын ченемдерин белгилөө жана алардын ордун толтуруу тартиби жөнүндө” токтомунда бекитилген ченемдер сакталсын, ашыкча төлөөлөргө жол берилбесин.

14. Э.Иманалиев айыл аймагынын айыл өкмөтү боюнча:

14.1. Эмгек акы жана иштен бошогондугуна байланыштуу иштен кетүү жөлөк пулду төлөөдө, КР Эмгек кодексинин жана Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы № 125 “Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө” Мыйзамынын талаптарын бузууга жол берген жооптуу кызматкердин жоопкерчилиги каралсын.

14.2. Көмүрдү сарптоодо, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2011-жылдын 3-ноябрындагы №694 токтому менен бекитилген “Бюджеттик мекемелерди финансыллоодо жылдык отчеттор боюнча эсептөөлөрдө товардык-материалдык баалуулуктардын нормативден ашыкча запастарын жана каражатта калдыктарын эсепке алуунун жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө” Нускамага ылайык эсепке алынсын жана 2025-2026-жылдын бюджетинен **591,2 миң сом** кыскартылсын.

14.3. Кызматтык автоунаага күйүүчү майды сарптоо, Кыргыз Республикасынын 2022-жылдын 30-апрелиндеги №240 “Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын кызматтык транспорт каражаттарын пайдаланууну тартипке келтирүү боюнча чаралар жөнүндө” токтомунда белгиленген ченемдин чегинде жүргүзүлсүн.

14.4. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2007-жылдын 22-июнундагы №243 токтомунун негизинде кайра бөлүштүрүү фондунун жерлеринин ижара акы төлөмдөрүн өз убагында өндүрүү боюнча чаралар көрүлсүн.

**Кыргыз Республикасынын
Эсептөө палатасынын Ош шаары, Ош,
Жалал-Абад жана Баткен областтары
боюнча аймактык бөлүмүнүн
мамлекеттик инспектору**

Р.Маткаримов